

Het genadeverbond

K. van den Herik | secretaris

‘God zal Zijn waarheid nimmer krenken, maar eeuwig Zijn verbond gedenken. Zijn woord wordt altoos trouw volbracht, tot in het duizendste geslacht. ‘t Verbond met Abraham, Zijn vrind, bevestigt Hij van kind tot kind.’

Het Genadeverbond

Het verbond der genade is de ruggengraat van het Hervormd-Gereformeerd denken. Dit heeft echter vaak geleid tot een groot spanningsveld op het erf der vaders. In ‘Tweeërlei kinderen des verbonds’ schreef ds. I. Kievit (1887-1954) destijds: *‘Onze dagen toch vertonen een beeld van diep geestelijk verval. Dan doet zich het verschijnsel gewoonlijk voor, dat men met het echte leven ook de zuivere leer kwijtraakt. Dit kan gemakkelijker, omdat alleen een diep geestelijk leven de ware betekenis van het verbond vermag te bekennen. Zo kan het zeer wel worden verstaan, dat enerzijds een bedenkelijke onderschatting (traditie, bijgelovigheid) van het genadeverbond valt waar te nemen en anderzijds en niet minder bedenkelijke en gevaarlijke overschatting (verbondsautomatisme). Daarbij komt het verschijnsel, dat, wanneer de leer geen leven meer is, de dood eigen vormen van uitdrukking zoekt te scheppen, om aan de klem der waarheid te ontkomen.’*

De raad des heils omvat alle besluiten van God, de zaligheid van de Kerk in gemeenschap met de Middelaar. Deze raad draagt het karakter van een verbond. Een verbond van de drie personen, in het Goddelijk wezen zelf. God Drie-enig wil, dat het menselijk geslacht behouden zal worden met de schepping. Ook wel genoemd het

verbond der verlossing of den raad des vredes. De raad des vredes is het verbond tussen de Vader en de Zoon; van eeuwigheid is Hij tot Middelaar verkoren. Voor er mensen waren geboren, was de Middelaar er al, om te verkiezen. De raad des heils leert ons de verhouding en het leven van de drie Personen in het Goddelijke Wezen kennen als een verbondsleven, als een leven der hoogste zelfbewustheid en der hoogste vrijheid. De toepassing van het heil valt toe aan de Heiligen Geest.

Het verbond der genade heeft dus zijn oorsprong in de raad des vredes, en rust daarmee op een eeuwige onveranderlijke grondslag. Het ligt dus vast in de raad en het verbond van God drieënig. Maar het is ook zelf een deel van Gods besluiten die van eeuwigheid zijn gemaakt. In dit genadeverbond zijn alle schatten van het heil opgenomen en middelen en wegen vastgelegd voor de toepassing. Alle beloften Gods vloeien voort uit Gods genadige ontferming en zijn getuigenissen van Zijn Vaderlijke liefde en genadige aanneming. Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde. Het verbond der genade ligt vast in Christus, die er de Middelaar van is en gelijk het hoofd van Zijn lichaam, de uitverkorenen. Het brengt de zaligheid en verzoening met God en het eeuwige leven door louter genade. Het hangt niet af van

onze gehoorzaamheid, zoals bij het werkverbond. Gezegd mag worden dat het genadeverbond de samenvatting is van al het heil, dat God de Zijnen zal schenken en de weg beschrijft waarlangs de uitverkorenen in gemeenschap met elkaar en Christus in het midden van deze wereld tot hun eeuwige bestemming geraken. Openbaringen van het genadeverbond zijn: het Sinaï- en het Davidische verbond. Ook kennen we het natuurverbond (Gen. 8) en het verbond met Abraham, Zijn vrind (Gen. 17).

Persoonlijke verantwoordelijkheid

‘Waarom zijn wij gereformeerd? Omdat Woord en Geest ons te sterk zijn geworden en ons reformeren naar God toe, naar Christus toe, naar het Woord toe.’ Is een veelzeggende uitspraak van ds. G. Boer (1913-1973). Gereformeerd zijn is dus geen traditie, maar een levende werkelijkheid. In hét reformeren naar God toe neemt denken in het verbond een belangrijke plaats in. Voor de zondeval was er het werkverbond, nadien het genadeverbond. Het genadeverbond is een verbond van eeuwigheid tussen een heilig en rechtvaardig God en de gevallen mens. (Gen.15:17) Een verbond tussen twee volkomen verschillende partijen. Door Gods onuitsprekelijke zondaarsliefde wordt

dit 'ongelijke' verbond eenzijdig in stand gehouden. Het verbond met God staat aan het begin van ons leven, aan het begin van ons geestelijk leven.

Degene die geboren en getogen zijn op het erf des verbonds of op oudere leeftijd daar terecht gekomen, zijn kinderen des verbonds. Hierdoor hebben we allereerst te maken met de geopenbaarde wil van God. God heeft recht op onze bekering en het geloof in Hem. Gods Woord leert ons allereerst, dat wij in onze verantwoordelijkheid gesteld zijn. Wij hebben ons daarom ook volkomen verantwoordelijk te gevoelen. Dit zit eenvoudig in het feit dat we mens zijn. We zijn een zedelijk schepsel, geschapen met verstand en wil. God behandelt ons overeenkomstig. God spreekt ons aan op onze verantwoordelijkheid, want Hij wil ons als schuldenaar voor Zich op de knieën krijgen. Wie in deze weg schuldenaar voor God wordt en genade ontmoet zal ook de eerste roerselen in zijn hart aan de Heere toeschrijven; maar wie zich verhardt tegen al deze

roepstemmen van God in, zal zijn verderf aan zichzelf te wijten hebben.*

De reformator Johannes Calvijn schrijft ergens dat de kinderdoop een teken en zegel van Gods verbond is, maar niet het antwoord van de wedergeboren mens, op de roeping van God. Hiermee stelt Calvijn de mens ten volle verantwoordelijk voor het aangezicht van God. Er zijn dus twee groepen verbondskinderen te onderscheiden. Enerzijds zijn er verbondskinderen die door de stille werking van Gods Heilige Geest het verbond van harte aannemen en daarmee acht geven op Gods roeping; anderzijds zijn er verbondskinderen die inwendig het verbond nimmer inwilligen en ten diepste Gods roeping negeren. Maar als we op Gods roeping geen acht geven verbleekt de verbondszegen en komt de verbondswraak er voor terug (communicerende vaten). Maar het ware geloof en bekering zijn de concrete zegeningen van het genadeverbond.

Beseffen we dat we op het erf des verbonds zijn geboren, of op oudere leeftijd terechtgekomen? Op die plaats waar de God des verbonds Zijn grote genadeweldaden ons nog voorhoudt. Hij zoekt geen goede mensen, maar zondaren die Hem de rug hebben toegekeerd. Dit alles spreekt van lankmoedigheid en genade van goedertierenheid en verdraagzaamheid van God. En hebben wij hier voor gezorgd? Nee toch, dat heeft God naar Zijn vrijmachtig soeverein welbehagen voor ons klaargemaakt. Dat is ook verkiezing, waarvan de grond niet bij of in ons gevonden wordt. Maar al deze dingen waren in Zijn boek geschreven. Hij is de Alfa en de Omega, het begin en het einde, daar staat God met Zijn verbond der genade.

*'Zijn trouw rust zelfs op 't late nageslacht,
Dat zijn verbond niet trouweloos wil schenden,
Noch van Zijn wet afkerig d' oren wenden,
Maar die, naar eis van Gods verbond, betracht.'*

* Gedachtegoed ontleend aan: Licht over uw pad van ds. J. van Slidregt (1914-1973)

Van het bestuur

Het hoofddoel van de toogdag is in gesprek gaan over actuele onderwerpen op het kerkelijk erf. Daarom heeft het bestuur van de Mannenbond gemeend dat het goed is na te denken over het genadeverbond. Hierbij spreken we de hoop en het vertrouwen uit dat dit gesprek op mannenverenigingen, bijbelkringen, lidmaatkringen, kerkenraden etc. wordt voortgezet. Voor het bestuur is het gesprek over het genadeverbond niet alleen een theologische verhandeling, maar de diepe overtuiging dat alleen in een oprecht geestelijk leven de ware betekenis van het verbond functioneert.

De toogdag over het genadeverbond is zaterdag 17 oktober 2015 van 11.00-15.30 uur te Lunteren. Ds. A.J. Britstra uit Maartensdijk houdt 's morgens een

referaat over: De oorsprong van het verbond. In de middag houdt ds. A. Kos uit Hardinxveld-Giessendam een referaat over: Tweeërlei kinderen des verbonds. Voorafgaand daaraan is van 09.30-10.30 uur de ledenvergadering. Als Mannenbond zijn wij deze predikanten erkentelijk dat ze dit tere onderwerp trachten te doorgronden, en de oogst van hun vlijt met ons te delen. Dat hierbij de hulp van Gods Geest nodig is, is onmiskenbaar.

Ook in 2015 staan er weer bestuursverkiezingen op de agenda. Aftredend en herkiesbaar zijn: dhr. E.J. Diepeveen uit Rhenen (classis Midden); dhr. E. Muis uit Putten (classis Noord-Veluwe); dhr. K. van den Herik (secretaris). Na de bestuursvergadering van 27

februari a.s. worden de leden van de Mannenbond per brief nader geïnformeerd.

Door ziekte van dhr. E.J. Diepeveen heeft het operationeel worden van de website iets vertraging opgelopen. Onze website is functioneel, zie: <http://www.hersteldhervormdekerk.nl/mannenbond>. Alle stukken van ledenvergaderingen, toogdagen, reglementen etc. zijn erop gezet. Daarnaast wordt eens per twee weken een meditatie opgenomen. De mannenverenigingen zijn gevraagd plaatselijke, regionale informatie voor de landelijke website aan te leveren.

Voor al onze voornemens geldt: *'Indien de Heere wil, en wij leven zullen, zo zullen wij dit of dat doen.'*